

Свечана академија поводом освећења храма Свете браће Ћирила и Методија у Марибору

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије је беседио вечерас, 4. октобра 2025. године, на свечаној академији коју је поводом сутрашњег освећења храма Свете браће Ћирила и Метода у Марибору организовала Српска православна црквена општина мариборска. Беседу доносимо у целости:

Високопреосвећена и преосвећена браћо архијереји, браћо бискупи Римокатоличке Цркве и Евангелистичке Цркве, уважени господине жупане, сви остали по чину и реду, даме и господо, браћо и сестре.

Ја сам имао овде спремно неколико речи написаних, али одустаћу од њих с обзиром да је толико тога до сада лепог речено, а пре свега отпевано и одиграно, да би било сувишно да било шта додајем, осим што желим са вама да поделим велику радост због данашњег сабора у име Господа нашег Исуса

Христа и Његовог Оца и Духа Светог.

Испричаћу само једну кратку причу из житија светитеља Божјих која, чини ми се, одражава оно што се дешава сада на овом месту, али и уназад између људи који деле исти простор и деле веру у Бога, причу која осликава оно што је Марибор и поред свих сцила и харибди и искушења кроз које је као град и као заједница кроз време пролазио.

Наиме, има једна прича у којој се један млад монах питао шта је то Рај, а шта је то пакао. У молитви својој обраћао се Богу да му то објасни. И онда у једном тренутку јавио му се анђео са неба, ухватио га за руку и увео у једну велику просторију. И он је угледао у тој просторији један огроман казан, а око тог казана мноштво људи који су имали у својој руци кашику која је неопходна да се узима храна из тог великог казана. Међутим, та кашика је била дужа од руке сваког од њих. И сваки, када је покушавао да захвати храну из казана и да је принесе својим устима, пре него што је дотакао усне и окусио храну, све би просипао с обзиром да је кашика била дужа од руке. И вели анђео том човеку: Видиш, ово је пакао. Има много хране, свако има средства која му помажу да се захвативши од хране нахрани, али без обзира на све то свако остаје гладан.

А онда га је увео у једну другу просторију у којој је заправо била потпуно иста слика: мноштво људи окупљених око великог казана препуног хране. И опет је свако имао кашику у својој руци. И опет су кашике биле дуже од руке сваког од њих. Међутим, у тој просторији свако је, захватајући од хране, хранио оног другог. И свако не само да је нахранио себе, него је свако бивао нахрањен до ситости бригом другог о њему. И онда је анђео рекао: Видиш, то је Рај.

Дакле, пакао је када свако мисли само о себи и не види лице другог, не осећа постојање другог. Пакао је заправо самоћа и усамљеност, а Рај је опет реалност у којој свако осећа да му је други потребан и свако живи за другог. Дакле, не живи тек поред другог, него свако живи за другог и свако разуме да не може сам. Рај је, дакле, осећање заједнице и живот за заједницу.

И ми имамо храм који сутра освећујемо, који није ништа друго него место сабирања, место заједничарења, место у којем се не само учимо да смо потребни једни другима, него заиста и живимо истину и реалност у којој нам је други потребан, у којој нам је други неопходан, у којој заправо тек кроз другог, а ми кажемо ближњег, ми осећамо да ми јесмо и да ми постојимо. То је сутрашњи храм, али то је и град Марибор! С пуним правом то кажем и са

дивном носталгијом и осећањима, јер сам и сам делио све оно што овај град нуди, а град Марибор је управо у односу на нас православне то потврдио и показао.

Иако је храм срушен, срушен је од оних који су рушили све што је духовно и уопште им није важно за данашњи тренутак име. Вера, православна вера нашег народа, овде је не само опстојала, него и живела пуним плућима благодарећи вери других људи који су пре нас овде живили. Де факто и практично се то показало и чињеницом да смо се молили у храму евангелистичком и у просторима и храмовима католичким, а ево, Бог је дао да нашим трудом, Његовом љубављу и промислом, али и подршком и љубављу и браће католика и браће из Евангелистичке Цркве, ми имамо простор у којем ћемо се окупљати, служити свету Литургију и разумети да Рај није само нешто што нас чека у будућности, него је реалност која нам је доступна овде и сада, али само онда када живимо вером у Једног Господа Исуса Христа, вером у Свету Тројицу, Оца, Сина и Светог Духа, сада и увек и у векове векова. Амин. Живели! Нека сте сви богословени!

Многобројној публици и гостима – међу којима су били: Митрополит нишки г. Арсеније, Митрополит тимочки г. Иларион, Епископ славонски и пакрачки г. Јован, Епископ буеносајрески и јужноамерички и администратор загребачко-љубљански г. Кирило, Епископ викарни јенопољски г. Никон, Надбискуп мариборски г. Алојз Цвикл, председник Словеначке бискупске конференције Бискуп новомештански г. Андре Саје, Бискуп евангелистички г. Леон Новак, амбасадор Републике Србије у Словенији г. Иво Војводић и градоначелник Марибора г. Саша Арсеновић – обратили су се и свештеник Сава Косојевић, старешина мариборског храма, и др Бојан Цвелфар, дугогодишњи директор Архива Републике Словеније.

Програм свечане академије, током које су наступили Византијски хор из Љубљане, група Траг и Српско културно друштво Марибор, обиловао је сећањима на историјске догађаје од пре више од једног века када се у град на Драви после Великог рата досељава значајан број православних породица. Та заједница већ 1921. године оснива Црквену општину. Њихова молба градским властима за помоћ у изналажењу адекватног богослужбеног простора биће услишена тек једанаест година касније, када им је додељен плац на тадашњем Југословенском тргу. Управо ту ће изникнути мариборска Лазарица, чије темеље ће 1934. године осветити митрополит Доситеј, будући свештеномученик, који ће и сам поделити судбину тог храма. Рађена по

замисли угледног архитекте Момира Коруновића, заједно са храмовима у Љубљани и Цељу, својим изгледом је подсећала на византијске богомоље 14. века. И баш та византијска нота биће разлог њеног уништења које ће се десити у саму зору Другог светског рата.

После рата, па све до 1998. године, православни житељи Марибора су делили храм на Трубаревој 1 заједно са евангелистичком заједницом, а затим, љубављу отаца Римокатоличке Цркве, уступљена им је музејска капела у центру града где су дочекали март 2006. године, када је служена прва Литургија у згради на Тржашкој 13. Визијом блажене успомене Митрополита загребачко-љубљанског г. Јована, а уз свесрдну помоћ Црквене општине загребачке и врлих парохијана из Марибора, купљена је зграда данашње цркве, а три године касније и земљиште за нови храм.

Упоредо са подизањем храма траје и изградња живе Цркве Христове под будним оком архијереја, а залагањем верног народа и његових пастира. У Марибору, Корушкој и Прекомурју одраста већ трећа генерација православаца која настоји да очува свој верски и културни идентитет у новој домовини. Храм је центар живота заједнице и из године у годину бележи се пораст броја полазника веронауке за најмлађе, али и посетилаца и учесника трибина Разговори о вери и Духовне вечери. Посебну радост представљају Светосавске прославе, нарочито у години јубилеја 850 година од рођења Светог Саве, првог Архиепископа српског. Историја бележи да је прва Светосавска прослава у Марибору одржана у Војној реалки 27. јануара 1921. године. Остале су запамћене и прославе одржане 2019. године поводом 800 година самосталности Српске Православне Цркве и 600 година од рођења Катарине Кантакузине Бранковић са благословом тадашњег Митрополита загребачко-љубљанског, а данас Патријарха српског, господина Порфирија, као и под покровитељством председника Србије и Словеније.

spc.rs